

CIUTADANIA EUROPEA

Imaginem que aquest passaport fos el que tindran, dintre d'uns anys, els ciutadans i ciutadanes de la Unió Europea.

Quines de les dades que hi apareixen et sorprenen més que es demanin? Per què?

Quines hi trobes a faltar? Per què hi haurien de figurar?

Què creus que les autoritats voldrien aconseguir amb un passaport semblant a aquest imaginari?

Quin missatge ens ha volgut transmetre en Ventura & Coromines, autor d'aquesta vinyeta d'humor periodístic?

ELS DESTERRATS

Formeu part dels 10.000 descontents que no us agrada res de com van les coses aquí a La Terra. Heu decidit desterrar-vos voluntàriament a un altre planeta d'una llunyana galàxia. Un cop instal·lats us heu d'organitzar per poder viure i conviure. Heu de tenir unes normes que ordenin el funcionament de la vostra nova societat, és a dir una Constitució.

Escolliu entre les tres següents propostes, aquella que considereu millor. Feu-ho després d'haver analitzat els avantatges i inconvenients de cadascuna d'elles.

Propostes:

- A. Crear una Assembla Constituent amb representants de tots els col·lectius del nou poblat planeta. Aquesta Assembla redactarà una Constitució que serà o no aprovada per tota la població en votació.
- B. Encarregar la redacció de la Constitució a una Comissió, formada per un reduït grup d'experts (juristes, economistes, sociòlegs,...). Només ells decidiran com ens hem d'organitzar.
- C. Crear una Assembla del Poble oberta a tothom en la que tots puguin aportar la seva opinió.

	AVANTATGES	INCONVENIENTS
PROPOSTA A		
PROPOSTA B		
PROPOSTA C		

DECIDIR SENSE INFORMACIÓ

El Tractat de Lisboa (13-12-2007) va ser ratificat pels nostres governants el 8 d'octubre del 2008. És el substitut de la fallida Constitució de la Unió Europea, és el final d'un procés iniciat ja fa anys. Consisteix en un recull de tot un seguit de tractats, pactes, directrius,.... signats pels governs dels estats membres al llarg d'anys, i que tenen conseqüències pel dia a dia de tota la ciutadania.

Fins a quin punt la ciutadania està informada sobre aquests tractats, pactes, directrius,....és el que hauré d'esbrinar ara. Farem una petita enquesta.

Cadascú de la classe haurà de preguntar a cinc persones adultes (familiars, veïns, ... o millor a desconeguts pel carrer)

Possible Guia per fer l'enquesta:

Aquesta és una enquesta per a un treball de l'Institut, sobre els Tractats i Cimeres de la UE. Li sabria greu contestar-me unes quantes preguntes molt breus: ?

1. Sap vostè què és

El Conveni d'Aplicació de l'Acord de Schengen 1990

El Tractat de Maastricht 1992

El Pacte d'Estabilitat i Creixement 1996

La Cimera de Luxemburg 1997

El 20 de febrer del 2005 es va fer un referèndum sobre el Tractat de la Constitució Europea. Què va passar? Quines conseqüències va tenir?

En cada cas. Si la resposta és afirmativa:

2. Sap vostè què es va acordar o si més no, de què tractaven els acords?

	Conveni d'Aplicació de l'Acord de Schengen 1990		Tractat de Maastricht 1992		Pacte d'Estabilitat i Creixement 1996		Cimera de Luxemburg 1997		Referèndum	
	SI o NO	En cas de SI. Encert	SI o NO	En cas de SI. Encert	SI o NO	En cas de SI. Encert	SI o NO	En cas de SI. Encert	Va passar	Conseqüències
Persona 1										
Persona 2										
Persona 3										
Persona 4										
Persona 5										

Poseu en comú les respostes obtingudes, elaborant una taula de freqüències. Feu les gràfiques corresponents.

Quin percentatge de gent coneix els tractats, pactes, cimeres,....?

Quin percentatge dels que els coneixen, saben de què parlen aquests tractats, pactes, cimeres,....?

Quin percentatge sap el que va passar?

Quin és capaç de valorar les conseqüències?

A quines conclusions us porten els resultats obtinguts?

INFORMAT SENSE DECISIÓ

Des de la Revolució Francesa, un element bàsic de la democràcia formal és la separació dels tres poders de l'Estat: Legislatiu, Executiu i Judicial.

Observem com s'organitzen les institucions que configuren la UE.

ANNEX 1
Dibuix – esquema del Consell, Parlament, Comissió i Tribunal

Comparem-lo amb la manera com s'organitzen les institucions de l'estat espanyol

ANNEX 2
Dibuix – esquema del Congrés, Govern i Tribunals

Omple el quadre següent, indicant quina institució s'encarrega de cadascun dels diferents poders:

	PODER LEGISLATIU	PODER EXECUTIU	PODER JUDICIAL
Funció	Redacta i aprova les lleis	Fa aplicar les lleis	Resol els problemes i reclamacions
Unió Europea			
Estat espanyol			

Quines diferències observes?

Es manté la separació de poders en les institucions de la Unió Europea?

Quins perills comporta això?

Ara recuperem l'exercici dels "DESTERRATS". Quin dels tres models creieu que s'ha seguit per arribar a l'actual Tractat de la Constitució i que alhora ens proposen com a model de funcionament de la Unió Europea?. Raoneu i argumenteu la resposta.

Quin risc per a la ciutadania en general té l'estar governats per tecnòcrates presumiblement "independents" i "neutrals"?

LA SOBIRANIA EN MANS DE LES MULTINACIONALS

L'altre element essencial de la democràcia formal és aquell que reconeix al poble com ostentador de la sobirania. Per tant el poble, la ciutadania, ha de gaudir dels canals clars i adequats per tal de poder controlar i fiscalitzar els representants que prenen les decisions.

Pels ciutadans europeus noms com ERT (European Roundtable of Industrialists – Taula Rodona Europea d'Industrials), UNICE (Union of Industrial and Employers' Confederations of Europe – Unió de Confederacions d'Industrials i Empleadors d'Europa) i que des de fa dos anys es diuen BUSINESS EUROPE, TABD (Transatlantic Business Dialogue – Diàleg Empresarial Transatlàntic), AMUE ((Association for the Monetary Union of Europe – Associació per a la Unió Monetària d'Europa), EuropaBio i FEBC (Forum for European Bioindustry Coordination – Fòrum per a la Coordinació Europea de la Bioindústria), ECIS (European Centre for Infrastructure Studies – Centre Europeu per a l'Estudi d'Infraestructures), i uns quants més, no ens diuen res. Però pels qui prenen les decisions, pels qui redacten les directrius, normes i lleis, sí que són referents. Vegem-ne només dos dels molts exemples existents:

A finals de 1995, el Comissari de Transports Neil Kinnock va presentar un estudi sobre els avantatges econòmics de fer una xarxa de trens d'alta velocitat (la PBKAL) que incloïa les línies Amsterdam-Paris i Brussel·les-Colònia. L'estudi va ser escrit per Dana Roy, del lobby ECIS. Juntament amb un altre estudi de l'any 1996 d'aquest grup de pressió, la Comissió va elaborar els seus informes tramets al Parlament.

“...Potser l'exemple més notable de l'íntima col·laboració entre la ERT i el president de la Comissió sigui el famós Llibre Blanc de Delors de 1993 sobre Creixement, Competitivitat i Treball... Durant el mateix any la ERT publicava el seu Informe “Vencent la crisi” .... En la presentació davant els mitjans de comunicació del llibre Blanc, Delors va agrair a la ERT la seva ajuda ... just una setmana abans Delors va participar en la roda de premsa en la que la ERT presentava el seu Informe... No és estrany que l'informe de la ERT sigui extraordinàriament semblant al document de la Comissió ,,, en les solucions que proposa com ara: desregulació, mercats laborals flexibles, inversions en infraestructures de transport i competitivitat internacional ...” Europa SA pp 51-52

Què creus que vol dir desregulació, mercats laborals flexibles i competitivitat?

En què creus que això t'afectarà en un futur proper, quan entris en el “mercat de treball”?

En què creus que afecta i afectarà als grans empresaris i accionistes de les empreses multinacionals?

En el redactat del nou Tractat hi ha molts matisos lingüístics. Fixem-nos com un exemple en un d'ells: S'especifica que tota persona té dret a treballar (AII-75) en lloc de dir que té dret a un lloc de treball o tenir accés al treball. Aquest petit matís, què implica?

CAL CONQUERIR LA SOBERANIA

En els sistemes democràtics formals, la ciutadania té com a mínim la possibilitat de fiscalitzar els governants cada període de temps. Pot canviar el seu vot i afavorir que un altre partit polític prengui el govern. Hi ha països que desenvolupen d'altres mètodes de participació ciutadana: pressupostos participatius, referèndums, iniciatives legislatives populars,.... (En el Tractat de Constitució s'especificava la seva prohibició)

La única institució electa de la UE és el Parlament, però ja hem vist que té un paper secundari en la presa de decisions. Fixem-nos en algunes de les moltes coses o funcions que no pot fer:

- No té iniciativa legislativa. S'ha de dirigir a la Comissió per presentar una iniciativa legislativa.
- No anomena, només ratifica al president de la Comissió. No anomena ni ratifica individualment als comissaris, ni al ministre d'assumptes estrangers, ni als jutges del Tribunal de justícia, ni la direcció del Banc Central Europeu, ni als membres del Tribunal de Comptes.
- No té competències efectives en assumptes d'exteriors i defensa, ni en les intervencions militars a l'estranger, ni sobre la investigació militar.
- No dicta els reglaments sobre la competència. No elabora ni inspecciona el projecte d'orientacions econòmiques. No dicta el reglaments en temes agraris i pesquers.
- No elabora ni inspecciona el projecte d'orientacions sobre ocupació.
- No té competència efectiva en lleis sobre aspectes de Política Social (seguretat social, baixes laborals, defensa col·lectiva)
- No és competent en lleis relatives a la política mediambiental.
- Estan indefinits els termes de control de l'activitat policial, com legislar sobre la mateixa.
- No és competent per autoritzar acords comercials amb altres estats, ni autoritzar la ruptura de relacions econòmiques i financeres per motius militars.

Aquest Parlament possibilita la fiscalització i control de la ciutadania de les Institucions europees que ens governen? Argumenta la teva resposta, intentant especificar en aquelles situacions que més afecten a la població en general.

Per què creus que hem arribat a aquesta situació de dèficit democràtic?

Quines alternatives creus que hi ha per tal que la ciutadania recuperi o conquereixi la sobirania?

CONSEJO DE LA UE

Quiénes son: Representantes ministeriales de los diferentes gobiernos + Presidente de la Comisión. Cuando se reúnen los presidentes y los primeros ministros para decidir las principales directrices políticas recibe el nombre de Consejo Europeo.

Quién los elige: Son elegidos por los gobiernos de los respectivos países miembros.

Qué función tienen: Es el principal órgano legislativo y de toma de decisiones de la UE. También es el principal responsable de las políticas de cooperación intergubernamental en materia de política exterior y de seguridad común y en materia de justicia e interior.

Proponen reglamentos y directrices que derivan a la Comisión.

Propone leyes o normativas

COMISIÓN EUROPEA

Quiénes son: 24 comisarios + 1 presidente

Quién los elige: Escogida por el Consejo Europeo y ratificada en bloque por el Parlamento.

Qué función tienen: Iniciativa legislativa, ejecutan las leyes y son los garantes de los tratados. Además pueden completar o modificar una ley sin necesidad de pasar por el parlamento.

Reglamento muy complejo tanto en la proporcionalidad de votos como en los mecanismos de ida y vuelta de propuestas.

Consultar la legalidad de las propuestas legislativas

PARLAMENTO

Quiénes son: 785 eurodiputados.

Quién los elige: Elegidos por los ciudadanos de los Estados miembro.

Qué función tienen: Es consultado, en muchos casos, hasta dos veces por un mismo tema por la Comisión, elabora recomendaciones a las normas propuestas por la Comisión, y después la Comisión decide que hacer. Aprueba los presupuestos de la UE.

TRIBUNAL DE JUSTICIA

Quiénes son: Esta compuesto por un juez independiente de cada país de la UE.

Quién los elige: Son elegidos por los gobiernos de los países miembros.

Qué función tienen: Garantizar que se cumplan y comprendan por igual las normas comunes en la UE. Resolver conflictos sobre la interpretación de los tratados y la legislación de la UE. Si los tribunales nacionales dudan de cómo aplicar las normas de la UE, acuden al Tribunal de Justicia.

CORONA

- Jefatura del Estado
- Arbitrar entre los diferentes poderes
- Máxima representación del Estado

PODER LEGISLATIVO

- Elaborar y aprobar las leyes
- Elegir al presidente del gobierno

PODER EJECUTIVO

- Gobernar

PODER JUDICIAL

- Aplicar el derecho
- Garantizar el cumplimiento de la Constitución

Eligen

Controla

ELECTORES